

Tema: Sygedagpenge og førtidspension

40 pct. af alle nye førtidspensionister i 1. kvartal 2008 modtog sygedagpenge lige inden tilkendelsen af førtidspension. De havde i gennemsnit været på sygedagpenge i 80 uger de seneste tre år svarende til godt halvdelen af tiden. Dette er en stigning på 13 uger i forhold til 1. kvartal 2006. Det kan ikke afvises, at et lavt antal tilkendelser af førtidspension i 1. halvår 2007 - som følge af kommunalreformen - kan have haft betydning for det stigende antal uger på sygedagpenge forud for førtidspensionering.

Sygedagpenge i halvdelen af tiden de seneste tre år

I 1. kvartal 2008 fik 3.756 personer tilkendt førtidspension, hvoraf 1.500 personer modtog sygedagpenge¹ lige op til tilkendelsen af førtidspension svarende til 40 pct. af alle nye førtidspensionister. Det 1.500 personer fik i gennemsnit sygedagpenge i 80 uger i løbet af de tre år op til tilkendelsen svarende til godt halvdelen af tiden, *jf. tabel 1*.

Tabel 1. Personer, som har modtaget sygedagpenge op til tilkendelse af førtidspension i 1.kvt.2008 fordelt på sygeperioder og uger på sygedagpenge i perioden 1.kvt.2005-4.kvt.2007.

Antal sygeperioder	Uger i sygedagpenge i alt				I alt	Gns. antal uger på sygedagpenge
	<½ år (1-26 uger)	½ -1 år (27-52 uger)	1-2 år (53-104 uger)	2-3 år (105-156 uger)		
1	35	144	320	152	651	81
2-4	19	98	388	129	634	81
5-10	7	33	97	26	163	74
11+	1	12	32	7	52	73
I alt	62	287	837	314	1 500	80

¹ Sygedagpenge omfatter også sygedagpenge til delvist raske, fra ledighed og under aktivering.

651 personer var igennem én sygeperiode på sygedagpenge inden tilkendelsen, og sygeperioden var i gennemsnit på 81 uger. 634 personer havde været igennem 2-4 sygeperioder, og resten var igennem fem sygeperioder eller mere.

Diagnosen for at få tilkendt førtidspension blandt de langtidssygemeldte var ligeligt fordelt mellem psykiske lidelser, bevægeapparatsygdomme og andre diagnoser.

Udover de nævnte 1.500 personer havde 578 personer fået sygedagpenge i de seneste tre år, men ikke i perioden lige op til tilkendelsen af førtidspension. De 578 personer modtog hovedsageligt enten ledighedsydelse, kontanthjælp, revalidering eller anden form for ydelse.

Personer med psykiske lidelser på overførsel i længst tid

Af de 1.500 personer, der modtog sygedagpenge på tilkendelsestidspunktet i 1. kvartal 2008, fik 462 personer førtidspension på baggrund af en psykisk lidelse. De var i gennemsnit sygedagpenge i 84 uger i de forudgående tre år. Hertil kommer andre ydelser, således at de i gennemsnit har været på overførselsindkomst i 120 uger i de forudgående 3 år svarende til 77 pct. tiden, *jf. tabel 2*.

159 personer fik tilkendt førtidspension pga. stress, herunder posttraumatisk stress, og de var i gennemsnit 89 uger på sygedagpenge de seneste tre år, hvilket er det højeste antal uger. I alt modtog denne gruppe i gennemsnit overførselsindkomst i 117 uger indenfor de seneste tre år, svarende til 75 pct. af tiden.

391 personer, som modtog sygedagpenge op til førtidspensioneringen, fik førtidspension på baggrund af bevægeapparatsygdomme. De havde i alt været på overførselsindkomst i 113 uger i de forudgående tre år svarende til 72 pct. af tiden. 208 personer fik tilkendt førtidspension pga. rygsygdomme og var i gennemsnit på sygedagpenge i 87 uger de seneste tre år.

Tabel 2 Personer, som har modtaget sygedagpenge op til tilkendelse af førtidspension i 1.kvt.2008 fordelt på diagnose og gennemsnitlig antal uger på sygedagpenge og overførselsindkomst i perioden 1.kvt.2005-4.kvt.2007

Diagnose		Antal personer	Gns. antal uger på sygedagpenge	Gns. antal uger på overførselsindkomst
Bevægeapparatsygdomme	I alt	391	86	113
	Gigt og slidgigt	104	82	111
	Rygsgygdomme	208	87	115
	Øvrige bevægeapparatsygdomme	79	88	111
Psykiske lidelser	I alt	462	84	120
	Depression	100	87	116
	Nervøse og stressrelaterede tilstande	159	89	117
	Psykiske lidelser efter brug af alkohol eller andre stoffer	22	76	125
	Skizofreni, psykoser	81	77	118
	Øvrige psykiske lidelser	100	81	128
Andre diagnoser	I alt	647	73	100
	Hjerte- og karsygdomme	158	66	95
	Kræftsygdomme	147	68	87
	Nervesystemet og sanseorganer	120	69	99
	Sygdomme i åndedrætsorganer	56	68	100
	Ulykkestilfælde, vold mv.	50	86	115
	Øvrige diagnoser samt uoplyste	116	88	118
Hovedtotal		1 500	80	109

158 og 147 personer, som modtog sygedagpenge op til førtidspensioneringen, fik førtidspension på baggrund af henholdsvis hjerte- og karsygdomme og kræftsygdomme, og var i gennemsnit på sygedagpenge i henholdsvis 66 og 68 uger de seneste tre år.

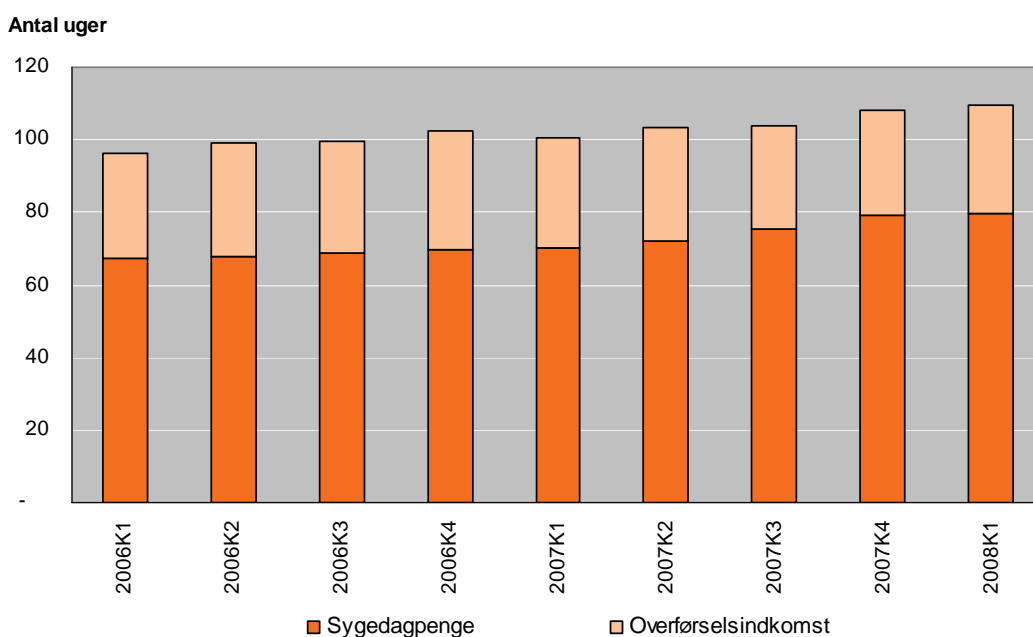
I gennemsnit modtog den enkelte borger overførselsindkomst i 109 uger i løbet af den 3-årige periode, svarende til 70 pct. af tiden.

Det må bemærkes, at de enkelte sygdomsforløb kan være meget forskellige afhængigt af den konkrete diagnose.

Stigning i periode med overførselsindkomst inden tilkendelse

Generelt har der været en stigning i antallet af sygedagpengeuger inden førtidspensioneringen. I 1. kvartal 2006 var borgeren 67 uger på sygedagpenge før tilkendelsen, mens man ved tilkendelse af førtidspension i 1. kvartal 2008 havde været 80 uger på sygedagpenge, *jf. figur 1*.

Figur 1 Gennemsnitligt antal uger på sygedagpenge og gennemsnitlig antal uger på overførselsindkomst tre år tilbage for hvert kvartal. 1.kvt.2006-1.kvt.2008.

Figur 1 viser det gennemsnitlige antal uger borgeren har været på sygedagpenge 3 år eller 12 kvartaler tilbage, før tildeling af førtidspension. Gennemsnittet for 1. kvartal 2008 er beregnet som det samlede antal sygeuger for gruppen, der fik tilkendt førtidspension 1. kvartal 2008, divideret med antal personer denne gruppe i årene 2005-2007, og 4. kvartal 2007 er beregnet som gennemsnittet for perioden 4. kvartal 2004 til 3. kvartal 2007.

I 1. kvartal 2006 var nye førtidspensionister med psykiske diagnoser 75 uger på sygedagpenge inden tilkendelsen, hvor antallet i 1. kvartal 2008 var 84 uger på sygedagpenge. Det er en vækst på 12 pct., hvor stigningen hovedsageligt har fundet sted siden midten af 2007. Siden midten af 2007 er det samlede antal uger på overførselsindkomst også steget.

Det kan ikke afvises, at et lavt antal tilkendelser af førtidspension i 1. halvår 2007 - som følge af kommunalreformen - kan have haft betydning for det stigende antal uger på overførselsindkomst forud for førtidspensionering. Endelig kan de seneste års stigning i andelen, der har deltaget i en arbejdsmarkedsrettet foranstaltning, fx fleksjob eller forrevalidering forud for tilkendelse af førtidspension også have betydning for antallet af uger på forskellige overførselsindkomster forud for førtidspensionering.

Flest uger på sygedagpenge i Nordjylland

Det gennemsnitlige antal uger på sygedagpenge inden førtidspensioneringen varierer geografisk. I Nordjylland var borgeren på sygedagpenge i 90 uger i de tre år før førtidspensioneringen. Det er også i Nordjylland, at borgeren var længst tid på overførselsindkomst, idet nordjyderne var 112 uger på overførselsindkomst inden tilkendelse af førtidspension, *jf. tabel 3*.

Tabel 3 Personer, som har modtaget sygedagpenge op til tilkendelse af førtidspension i 1.kvt.2008 fordelt på regioner og gennemsnitlig antal uger på sygedagpenge og overførselsindkomst i perioden 1.kvt.2005-4.kvt.2007.

Region	Antal personer	Gns. antal uger på sygedagpenge	Gns. antal uger på overførselsindkomst
Region Hovedstaden	293	86	111
Region Midtjylland	394	80	111
Region Nordjylland	137	90	112
Region Sjælland	252	75	108
Region Syddanmark	424	75	107
Hovedtotal	1 500	80	109

Af de 1.500 undersøgte personer boede de fleste i Syddanmark, og de havde det laveste antal uger på henholdsvis sygedagpenge og overførselsindkomst inden tilkendelsen af førtidspension på henholdsvis 75 og 107 uger inden for de seneste tre år.

Samkøring med Beskæftigelsesministeriets DREAM-register

Ved at køre AST's førtidspensionsoplysninger sammen med DREAM, har det været muligt at få oplysninger om overførselsindkomst før tilkendelse af førtidspension.

DREAM-register indeholder oplysninger om alle personer, der har modtaget overførselsindkomster siden 1991.